

JAARPLAN 2021

VOORWOORD

Graag bied ik u het jaarplan 2021 van de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand aan. In dit jaarplan treft u onder meer het onderzoeksprogramma en de begroting voor het komende jaar aan.

Toen wij eind 2019 ons vorige jaarplan presenteerden bestond het woord corona nog niet in de betekenis zoals we die in 2020 hebben leren kennen: als een ontwrichtend virus. Vanaf het begin van 2020 heeft het virus veel slachtoffers geëist over de hele wereld. Het heeft ons ook laten zien dat een samenleving die denkt alles op orde te hebben toch kwetsbaar is of misschien wel juist kwetsbaar. Tegenslagen horen er bij, maar niet iedereen leek zich daarvan bewust.

Het onderzoeksprogramma voor 2020 kon vrijwel geheel worden uitgevoerd, al is dat wel op een andere manier gebeurd. Wij hebben onze werkwijze drastisch aangepast net zoals dat in de gemeenten het geval was: niet of minder fysiek bijeen, meer digitaal vergaderen. Het was soms lastig om tijdig tot afspraken te komen, maar het is gelukt. Dat dit is gelukt danken wij ook aan de bereidheid van u allen.

Wat we bovenal hopen is dat het woord corona dat begin 2020 ineens zijn intrede deed en zo erg huishield in 2021 maar weer snel naar de achtergrond mag verdwijnen en dat wij weer op de gebruikelijke voet onze werkzaamheden kunnen gaan voortzetten, samen met u.

In 2020 was er binnen de commissie slechts één personele wisseling; wel een belangrijke: een nieuwe secretaris/onderzoeker, die voortvarend van start is gegaan. Dit jaar zijn er twee wisselingen van leden te voorzien. Dat zou dan betekenen dat de rekenkamercommissie in enkele jaren bijna geheel van bezetting is gewijzigd.

Het komende jaar gaan wij verder met de onderzoeken die wij in 2020 gestart zijn en die nog niet afgerond zijn. Daarnaast zullen wij in 2021 in diverse gemeenten ook weer nieuwe onderzoeken starten. Dit is afhankelijk van de beschikbaarheid van onderzoeksbudget per gemeente, maar ook van de wensen van de gemeenteraden. Ik hoop dat wij in goed overleg een aantal boeiende onderwerpen vinden die zich lenen voor onderzoek. Net als vorig jaar hoop ik dat de rekenkamercommissie bij een kritische uitkomst van een onderzoek met goede aanbevelingen komt ter verbetering. Blijkt uit een onderzoek dat het in een gemeente goed geregeld is dan is het prettig voor u en ons om dat te weten.

Met vriendelijke groet,

Jan van Zomeren
Voorzitter Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

I. INLEIDING

De rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand werkt voor negen gemeenten te weten Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde. De samenwerking is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met alle deelnemende gemeenten. In 2014 is bij het toetreden van de gemeente Bunschoten de samenwerkingsovereenkomst geactualiseerd. Alle gemeenteraden hebben de overeenkomst afzonderlijk vastgesteld.

De taak van de rekenkamercommissie¹ is het onderzoeken van de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het bestuur en beleid van een gemeente.

SAMENSTELLING

De rekenkamercommissie bestaat uit een externe voorzitter en vier externe leden. De rekenkamercommissie wordt ondersteund door twee parttime ambtelijk secretaris-onderzoekers die in vaste dienst zijn (in totaal 1,2 fte). Zij nemen ook de uitvoering van een deel van het onderzoeksprogramma voor hun rekening.

INHOUD JAARPLAN

Dit jaarplan gaat in op de geplande activiteiten voor 2021. In hoofdstuk 2 staat een beschrijving van de doelstellingen van de rekenkamercommissie. Hoofdstuk 3 bevat het onderzoeksprogramma voor 2021. In hoofdstuk 4 gaan we in op de overige activiteiten van de rekenkamercommissie: hoe ze verantwoording aflegt over en bekendheid geeft aan haar werkzaamheden en hoe ze op de hoogte blijft van de ontwikkelingen binnen de gemeenten en binnen de (landelijke) rekenkamers. Hoofdstuk 5 bevat de begroting voor 2021.

¹ De rekenkamercommissie komt voort uit artikel 81 van de nieuwe gemeentewet die in 2002 is ingevoerd. Hierin is vastgelegd dat iedere gemeente vanaf 2006 moet beschikken over een rekenkamerfunctie.

SAMENSTELLING VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE

De heer drs. Jan van Zomeren (voorzitter) heeft in diverse functies ruime ervaring opgedaan bij de overheid. Hij was burgemeester in de gemeenten Heumen en Gemert-Bakel. Daarvoor was hij bestuurssecretaris bij een politieregio en plaatsvervangend kabinetschef van de Commissaris van de Koningin in twee provincies. Ook was hij statenlid in Gelderland en raadslid in de gemeente Amerongen. Nu vervult hij enkele bestuursfuncties, onder andere voor de Stichting Kasteel Amerongen en de Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea (NFVM). Ook is hij betrokken bij activiteiten met betrekking tot Srebrenica.

Mevrouw ir. Ine van de Vlierd EMFC RC (lid/plaatsvervangend voorzitter) heeft na een studie Technische Bedrijfskunde en een postdoctorale opleiding tot Controller diverse functies vervuld bij een gemeente. Momenteel is zij werkzaam als strategisch financieel adviseur bij een gemeente. Ook is zij lid van een andere rekenkamercommissie.

De heer dr. Mark Pen (lid) is hoofd onderzoekbeleid bij de Universiteit Utrecht. Eerder was hij strateeg bij een gemeente, plaatsvervangend griffier, (wetenschappelijk) onderzoeker, consultant en lid van een andere gemeentelijke rekenkamercommissie.

De heer dr. Joost Scheltinga (lid) heeft zowel ervaring in het bedrijfsleven, als bij de overheid en de universitaire onderzoekswereld. Hij is lid van de gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

De heer drs. Herbert ter Beek MPM (lid) is algemeen en bedrijfseconoom en Master of Public Management. Hij is eigenaar-adviseur van een economisch beleidsonderzoeks- en adviesbureau en was lid van een andere rekenkamercommissie.

Mevrouw ir. Ingrid Spoor werkt sinds 2011 als secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Daarvoor heeft zij bij een andere gemeente gewerkt als secretaris van de rekenkamercommissie. Ook is zij werkzaam geweest als planning en control adviseur bij Wageningen UR.

Mevrouw Marjolein Barel-Glashouwer Msc werkt sinds 1 juli 2020 als secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand. Na haar studie Ontwikkelingsstudies heeft zij eerst in het buitenland gewerkt en vervolgens bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Daarna was zij vijf jaar secretaris/onderzoeker bij de rekenkamercommissie van een andere gemeente.

2. DOEL REKENKAMERCOMMISSIE

2.1 ALGEMEEN

De onafhankelijke rekenkamercommissie heeft ten doel de gemeenteraden te ondersteunen bij de kaderstellende- en controlerende rol. Dit doet zij door het gemeentelijke beleid te toetsen op:

- Doeltreffendheid: zijn de beoogde doelen en effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?;
- Doelmatigheid: zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?;
- Rechtmatigheid: voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?.

De rekenkamercommissie wil met haar rapporten bijdragen aan de effectiviteit en efficiency van de gemeenten.

2.2 ONDERZOEK

De rekenkamercommissie voert onderzoek uit en formuleert waar mogelijk aanbevelingen voor de toekomst. Meestal heeft het onderzoek betrekking op beleid dat al uitgevoerd is. In de praktijk wordt de rekenkamercommissie soms ook gevraagd om ook aan het begin van het beleidsproces een rol te vervullen. De rekenkamercommissie richt haar rapporten aan de betreffende gemeenteraden.

Daarnaast kan de rekenkamercommissie ook onderzoeken uitvoeren samen met rekenkamercommissies uit andere gemeenten (die niet tot het samenwerkingsverband van rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand horen).

Naast nieuwe onderzoeken doet de rekenkamercommissie ook doorwerkingsonderzoeken. Doel van een doorwerkingsonderzoek is te kijken wat de gemeente ongeveer drie jaar na het uitbrengen van het onderzoeksrapport gedaan heeft met de aanbevelingen die de raad overgenomen heeft. De rekenkamercommissie informeert de raad over de uitkomsten van het doorwerkingsonderzoek, de voortgang van de implementatie van de aanbevelingen. Daarnaast is een doorwerkingsonderzoek een kwaliteitstoets voor de rekenkamercommissie zelf, omdat gekeken wordt in hoeverre de aanbevelingen ook werkelijk opgevolgd konden worden.

Doorwerkingsonderzoeken worden in principe altijd uitgevoerd, maar incidenteel kan de rekenkamercommissie na overleg met een afvaardiging van de gemeenteraad (zoals een auditcommissie) besluiten om een doorwerkingsonderzoek niet te doen. Bijvoorbeeld omdat men van mening is dat het beschikbare onderzoeksbudget beter gebruikt kan worden voor nieuw onderzoek of omdat een onderwerp niet meer actueel is.

2.3 REKENSCHAP

De rekenkamercommissie draagt bij aan het afleggen van verantwoording (rekenschap) van het gemeentebestuur aan de burgers. De rapporten zijn openbaar en toegankelijk voor zowel de gemeenteraden als voor de burgers en organisaties. Met haar onderzoeksrapporten wil de rekenkamercommissie het publieke debat in de gemeenten stimuleren en daaraan bijdragen door het toelichten van de onderzoeksrapporten in openbare vergaderingen van de raadscommissies.

3. ONDERZOEKSPROGRAMMA 2021

In 2021 ronden we lopende onderzoeken af, voeren we doorwerkingsonderzoeken uit en pakken we nieuwe onderzoeken op.

3.1 VERVOLG ONDERZOEK UIT 2020 3.2 DOORWERKINGSONDERZOEKEN

De volgende drie onderzoeken, die in 2020 gestart zijn, ronden we in 2021 af.

In 2021 staan de volgende doorwerkingsonderzoeken gepland. In overleg met de auditcommissies van de betreffende gemeenten zal nader bepaald worden of de doorwerkingsonderzoeken worden uitgevoerd en in welke vorm.

VERVOLG ONDERZOEK UIT 2020	GEMEENTEN
Doeltreffendheid schuldhulpverlening	Nijkerk
De Kleine Schans	Woudenberg
Doelgroepenvervoer	Zeewolde

DOORWERKINGSONDERZOEKEN IN 2021	GEMEENTEN
Doorwerking risicomangement sociaal domein	Barneveld
Doorwerking nieuwbouw starterswoningen	Bunschoten
Doorwerking BBS (reïntegratie)	
Doorwerking kwaliteit beleidsinformatie	Leusden
Doorwerkingen digitale veiligheid	Nijkerk
Doorwerking minimabeleid	Renswoude
Doorwerking risicomangement inkomsten	Woudenberg

3.3 START NIEUW ONDERZOEK

In de samenwerkingsovereenkomst van de gemeenschappelijke rekenkamercommissie² is vastgelegd dat de rekenkamercommissie over een periode van drie jaar voor iedere gemeente onderzoeken uitvoert naar rato van de financiële bijdrage over die periode. Hierdoor is het mogelijk om te schuiven met budgetten tussen jaren, waardoor de ene gemeente in het ene jaar meer onderzoek krijgt dan waar zij recht op heeft en de andere gemeente in het andere jaar. Jaarlijks houdt de rekenkamercommissie bij hoeveel onderzoekskosten elke gemeente heeft gehad en of sprake is van een overschot of tekort. Het overschot of tekort bepaalt mede de inzet van onderzoek in het volgende kalenderjaar. In het jaarverslag 2020 - dat uiterlijk 1 april 2021 verschijnt - zullen wij verantwoording afleggen over de werkelijke inzet per gemeente tot en met december 2020.

Bij de onderzoekplanning voor 2021 is rekening gehouden met een globale verwachting van het beschikbare onderzoeksbudget per gemeente voor 2021. Hierbij is dus rekening gehouden met het te verwachten overschot of tekort per gemeente per 31 december 2020 (zie tabel 1 in paragraaf 5).

Bunnik en Zeewolde sluiten het jaar 2020 af met een tekort en de overige gemeenten met een overschot. Voor Bunnik, Renswoude en Zeewolde is het beschikbare budget in 2021 onvoldoende voor het opstarten van een nieuw onderzoek (zie ook laatste kolom tabel 1, paragraaf 5). Voor Leusden en Woudenberg is er mogelijk in de tweede helft van 2021 budget beschikbaar voor het opstarten van een nieuw onderzoek. Dit is mede afhankelijk van de inzet op de lopende onderzoeken en doorwerkingsonderzoeken. Voor de gemeenten Barneveld, Bunschoten, Nijkerk en Scherpenzeel is er gegeven de beschikbare middelen ruimte om nieuwe onderzoeken op te starten, naast de lopende onderzoeken en doorwerkingsonderzoeken. In Scherpenzeel start in 2021 een onderzoek naar dienstverlening. In de andere drie gemeenten worden de onderwerpen nog bepaald. We gaan bij de planning ervan uit dat een onderzoek ongeveer € 20.000,- tot € 30.000,- kost en een doorwerkingsonderzoek € 5000,-.

Inwoners en raadsleden van de betreffende gemeenten kunnen onderwerpen aandragen. De rekenkamercommissie nodigt iedereen daartoe van harte uit. Op de website van de rekenkamercommissie (www.rkvalleienuwerand.nl) staat hoe inwoners ideeën voor onderzoek kunnen aanmelden. Afstemming over de onderwerpen en onderzoeksvragen vindt, waar mogelijk, plaats met de auditcommissies of vergelijkbare commissies van de betreffende gemeenten.

² Artikel 10, samenwerkingsovereenkomst voor de gemeenschappelijke rekenkamercommissie voor de gemeenten Barneveld, Bunnik, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Renswoude, Scherpenzeel, Woudenberg en Zeewolde.

4. OVERIGE ACTIVITEITEN

4.1 NIEUWE REKENKAMERLEDEN

De rekenkamercommissie is gestart met de werving van twee nieuwe leden. Deze werving heeft vanwege de coronamaatregelen enkele maanden vertraging opgelopen. Omdat de benoemingstermijn van de leden Joost Scheltinga en Ine van de Vlierd formeel geëindigd is per september 2020, was gepland dat de werving dan afgerond zou zijn, maar dat is door de omstandigheden niet gelukt. Beide leden waren bereid om zich nog een aantal maanden langer voor de rekenkamercommissie in te zetten.

Naar verwachting zullen de nieuwe leden in de eerste helft van 2021 benoemd worden door de gemeenteraden van de negen gemeenten. Als laatste in de gemeenteraadsvergadering van Barneveld, gevolgd door een beëdiging.

4.2 COMMUNICATIE

VERANTWOORDINGSINFORMATIE

In 2021 publiceert de rekenkamercommissie de volgende documenten die bijdragen aan het afleggen van verantwoording:

- het jaarverslag 2020 (d.d. maart 2021);
- het jaarplan 2022 (d.d. december 2021);
- per onderzoek een onderzoeksrapport;
- per doorwerkingsonderzoek een brief aan de raad.

De verantwoordingsinformatie is in principe openbaar (tenzij er zwaarwegende redenen zijn hiervan af te wijken).

BEKENDHEID

De rekenkamercommissie wil bekendheid geven aan haar bestaan, werkwijze en activiteiten. De communicatie van de rekenkamercommissie richt zich hierbij zowel op de gemeenten (de gemeenteraden, de colleges en ambtelijke organisaties) als op de inwoners en organisaties uit de negen betrokken gemeenten. In 2021 zal de rekenkamercommissie gebruik maken van de volgende communicatiemiddelen:

- de website www.rkvalleienveluwerand.nl;
- jaarlijkse nieuwsbrief voor de raden, colleges en gemeentelijke organisaties (najaar);
- persberichten over de onderzoeken voor alle gemeenteraden en de lokale media;
- het toelichten van de onderzoeksrapporten in openbare vergaderingen van de raadscommissies van de betreffende gemeenten. De bespreking van de rapporten is in principe openbaar, tenzij er zwaarwegende redenen zijn hiervan af te wijken;
- de gemeentegidsen en incidenteel de gemeentelijke pagina's in de plaatselijke weekbladen;
- onze pagina op LinkedIn <https://nl.linkedin.com/company/rekenkamercommissie-vallei-en-veluwerand>.

4.3 ONTWIKKELINGEN VOLGEN

LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN

De leden en secretarissen van de rekenkamercommissie volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van rekenkamers en rekenkameronderzoek. Dit doen zij door:

- contact te onderhouden met andere rekenkamercommissies;
- selectief deel te nemen aan het periodieke overleg van de Kring van Secretarissen van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK);
- selectief deel te nemen aan voorkomende trainingen, workshops e.d.;
- vakliteratuur te volgen.

ONTWIKKELINGEN BIJ DE NEGEN DEELNEMENDE GEMEENTEN

Naast de werkzaamheden in het kader van een specifiek onderzoek, nemen de leden van de rekenkamercommissie deel aan vergaderingen van auditcommissies en/of andere raadscommissies. Ook volgen zij het reilen en zeilen van de gemeenten door bijvoorbeeld het kijken naar de begrotingen en jaarrekeningen en het volgen van agenda's van de gemeenteraden.

Daarnaast zal in 2021 een bijeenkomst gepland worden met de griffiers van de negen deelnemende gemeenten om informatie met elkaar uit te wisselen. Door de coronamaatregelen kon deze bijeenkomst in 2020 niet doorgaan.

5. BEGROTING

Voor de kosten van de rekenkamercommissie zijn afspraken vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst³. Op basis hiervan gelden voor 2021 de volgende bedragen:

- De bijdrage per gemeente bedraagt € 1,09 per inwoner.
- De voorzitter en de leden ontvangen een bruto urenvergoeding van € 55,15 per daadwerkelijk ingezet uur en een reiskostenvergoeding van € 0,19 per km.
- De voorzitter ontvangt daarnaast een vaste jaarlijkse vergoeding van € 1.102,-.

De rekenkamercommissie is binnen bovengenoemde voorwaarden vrij om het budget te besteden. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst geldt een streven om minimaal 70% van het budget in te zetten voor onderzoek. Bedragen kunnen overgeheveld worden naar een volgend jaar tot een maximum van de helft van het jaarbudget. Het totaal verwachte overschot tot en met 2021 is € 70.088. De verwachte overschotten en de bijdrage per gemeente staan in tabel 1. Tabel 2 geeft de totaal begrote uitgaven voor 2021 weer.

³ In de samenwerkingsovereenkomst – ingegaan op 1 januari 2014 – is vastgelegd dat de gemeentelijke bijdrage per inwoner, de uurvergoeding van de leden en de voorzitter en de vaste jaarlijkse vergoeding van de voorzitter vanaf 1 januari 2015 jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van de prijsmutatie Bruto Binnenlands Product (pBBP) volgens de meicirculaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken van het voorafgaande jaar.

TABEL I BEGROTING INKOMSTEN 2021

prognose overschot voorgaande jaren en beschikbaar budget voor onderzoek per gemeente.

GEMEENTE	AANTAL INWONERS prognose 2020	BIJDRAGE PER INWONER €1,09	70% BESCHIKBAAR voor onderzoek	Globale inschatting onderzoekbudget over (+) of tekort (-) uit voorgaande jaren	Globaal beschikbaar voor onderzoek in 2021
Barneveld	59.777	€ 65.157	€ 45.610	€ 35.533	€ 81.143
Bunnik	15.344	€ 16.725	€ 11.707	-€ 9.001	€ 2.706
Bunschoten	22.001	€ 23.981	€ 16.787	€ 14.436	€ 31.223
Leusden	30.486	€ 33.230	€ 23.261	€ 2.805	€ 26.066
Nijkerk	43.507	€ 47.423	€ 33.196	€ 15.448	€ 48.644
Renswoude	5.530	€ 6.028	€ 4.219	€ 5.674	€ 9.894
Scherpenzeel	10.054	€ 10.959	€ 7.671	€ 13.078	€ 20.750
Woudenberg	13.579	€ 14.801	€ 10.361	€ 16.229	€ 26.590
Zeewolde	22.750	€ 24.798	€ 17.358	-€ 8.114	€ 9.244
Totaal	223.028	€ 243.101	€ 170.170	€ 86.088	€ 256.259

TABEL 2 TOTAAL BESCHIKBAAR BUDGET EN BEGROTING UITGAVEN 2021

BESCHIKBAAR BUDGET IN 2021		€ 329.189
Uitgaven per kostensoort		
Twee secretaris/onderzoekers (salaris + sociale lasten)		€ 116.000
Kosten voor huisvesting in gemeentehuis Barneveld, computers, telefoons, helpdesk, personeelszaken, e.d. (totaal bedraagt 50% opslag over kosten secretarissen/onderzoekers)		€ 58.000
Overige onderzoekskosten (leden, voorzitter)		€ 20.000
Onderzoekskosten externe inhuur		€ 40.000
Vaste vergoeding voorzitter		€ 1.102
Vergaderkosten (rekenkamercommissie, auditcommissies, overleggen bij gemeenten, e.d.)		€ 15.000
Overig (verzekeringen, website, representatie, drukwerk, abonnementen, reiskosten, etc.)		€ 4.000
Totaal uitgaven		€ 254.102
Prognose inschatting overschot budget (incl. overschot voorgaande jaren)		€ 75.087

Net als andere jaren zullen de gemaakte onderzoekskosten (deel salaris secretarissen, onderzoeksuren leden, kosten inhuur derden voor onderzoek) ook in 2021 verdeeld worden over de negen gemeenten naar daadwerkelijke inzet aan onderzoek in een gemeente. De gemaakte kosten die niet gerelateerd zijn aan onderzoek (deel van salaris secretarissen, vergaderuren en overige kosten) worden verdeeld naar rato van de bijdrage.

COLOFON

Dit jaarplan is een uitgave van Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand, december 2020

www.rkvalleienveluwerand.nl

info@rkvalleienveluwerand.nl